

Cankarjevi režiserji

Doslej je bilo mogoče evidentirati in v veliki meri tudi dokumentirati poleg 120 različnih uprizoritev Cankarjevih dram v slovenskih poklicnih gledališčih še 62 primerov, ko so poskrbela za uprizoritev gledališča v drugih jugoslovanskih mestih in v tujini. To delo je opravilo 81 režiserjev, bolj natančno: toliko je doslej izpričanih: še vedno pa je nekaj predstav, pri katerih imena režiserja ni mogoče ugotoviti, prav gotovo pa tudi nekaj predstav, ki kljub vsemu poizvedovanju še niso evidentirane.

Naš pregled je urejen kronološko, to se pravi, režiserji so razvrščeni po zaporedju svojih prvih režij; pri vsakem režiserju posebej pa je seznam režij spet urejen po letih. Naslovi del so krajšani tako kakor v Cankarjevem Zbranem delu.

<i>Inemann Rudolf</i> : RUDA, Ljubljana 1900	POHUJŠANJE, Celje 1920
<i>Borštnik Ignacij</i> : RUDA, Zagreb 1900	HLAPCI, Celje 1920
<i>Lier Fran</i> : KRALJ, Ljubljana 1904	POHUJŠANJE, Maribor 1920
<i>Pišček Jan</i> : BLAGOR, Praga 1905	BLAGOR, Ljubljana 1921
<i>Taborský Vilém</i> : BLAGOR, Ljubljana 1906	JERNEJ, Maribor 1922
<i>Dragutinović Leon</i> : POHUJŠANJE, Ljubljana 1907	RUDA, Maribor 1922
<i>Verovšek Anton</i> : KRALJ, Trst 1908	DUŠE, Ljubljana 1922
VIDA, Ljubljana 1912	KRALJ, Ljubljana 1922
KRALJ, Ljubljana 1913	BLAGOR, Ljubljana 1925
<i>Lukavský Josef</i> : KRALJ, Praga 1910	RUDA, Ljubljana 1926
<i>Danilo-Cerar Anton</i> : KRALJ, Ljubljana 1918	HLAPCI, Ljubljana 1926
RUDA, Ljubljana 1919	JERNEJ, Ljubljana 1927
<i>Šest Osip</i> : HLAPCI, Ljubljana 1919	POHUJŠANJE, Ljubljana 1928
POHUJŠANJE, Ljubljana 1920	RUDA, Ljubljana 1944
BLAGOR, Ljubljana 1920	JERNEJ, Maribor 1945
HLAPCI, Ljubljana 1922	<i>Gavella Branko</i> : HLAPCI, Zagreb 1919
POHUJŠANJE, Ljubljana 1933	POHUJŠANJE, Brno 1934
POHUJŠANJE, Ljubljana 1940	<i>Kralj Emil</i> : HLAPCI, Trst 1920
<i>Skrbinšek Milan</i> : KRALJ, Trst 1919	BLAGOR, Trst 1920
VIDA, Trst 1919	<i>Železnik Rado</i> : KRALJ, Maribor 1920
BLAGOR, Trst 1919	<i>Bratina Valo</i> : HLAPCI, Maribor 1920
POHUJŠANJE, Trst 1919	KRALJ, Maribor 1923
HLAPCI, Trst 1919	POHUJŠANJE, Maribor 1924
KRALJ, Celje 1920	JERNEJ, Maribor 1926
	HLAPCI, Ptuj 1926
	HLAPCI, Celje 1927
	POHUJŠANJE, Ptuj 1927

Ignacij Boršnik (1858 do 1919), režiser prvega uprizorjenega Cankarja (»Jakob Ruda«) v Zagrebu (1900)

Gradišnik Stanko: BLAGOR, Celje 1920

POHUJŠANJE, Celje 1921

POHUJŠANJE, Celje 1925

Pregarč Rado: POHUJŠANJE, Split 1921

KRALJ, Split 1924

BLAGOR, Sarajevo 1934

Jurman Tine: RUDA, Celje 1921

Povhe Josip: POHUJŠANJE, Osijek 1923

Tepavac Branko: JERNEJ, Varaždin 1924

JERNEJ, Zagreb 1927

Bartulović Niko: KRALJ, Split 1924

Kaukler Mirko: KRALJ, Ptuj 1926

Kovič Jože: BLAGOR, Maribor 1927

HLAPCI, Maribor 1928

POHUJŠANJE, Maribor 1929

KRALJ, Maribor 1931

BLAGOR, Maribor 1932

HLAPCI, Maribor 1934

POHUJŠANJE, Maribor 1936

KRALJ, Maribor 1938

JERNEJ, Maribor 1939

BLAGOR, Maribor 1940

Debevec Ciril: VIDA, Ljubljana 1928

KRALJ, Ljubljana 1931

HLAPCI, Ljubljana 1934

HLAPCI, Ljubljana 1939

VIDA, Ljubljana 1944

Tanhofer Tomislav: POHUJŠANJE, Novi Sad 1932

POHUJŠANJE, Split 1932

Milanov P. - Štimac A.: KRALJ, Zagreb 1933 (Dram. studio)

Kulundžić Josip: KRALJ, Beograd 1933

KRALJ, Vršac 1947

KRALJ, Zrenjanin 1948

Nučić Hinko: BLAGOR, Zagreb 1934

BLAGOR, Zagreb 1937

Rudolf Inemann (1861 do 1907), režiser prvega uprizorjenega Cankarja (»Jakob Ruda«) v Ljubljani (1900)

Stupica Bojan: BLAGOR, Ljubljana 1936
BLAGOR, Ljubljana 1945
BLAGOR, Beograd 1947
KRALJ, Beograd 1948

Žižek Fran: VIDA, Ptuj 1938
POHUJŠANJE, Maribor 1946
KRALJ, Maribor 1949

Pavšič Vl. - Bor: KRALJ, Črnomelj 1944
(Partizansko gledališče)

Gradišnik Fedor: KRALJ, Celje 1945
HLAPCI, Celje 1946
POHUJŠANJE, Celje 1947
BLAGOR, Celje 1947
HLAPCI, Celje 1952

Kjostarov Dimitar: KRALJ, Skopje 1945

Novák Karel: BLAGOR, Praga 1945

Delak Ferdo: JERNEJ, Osijek 1945
JERNEJ, Trst 1945
KRALJ, Zagreb 1947

Bratković Franjo: KRALJ, Kranj 1945
POHUJŠANJE, Kranj 1947
BLAGOR, Kranj 1948

Tomašić Leo: JERNEJ, Karlovac 1945/46
POHUJŠANJE, Reka 1956

Kovanović Joža: KRALJ, Sremska Mitrovica 1946

Lendvai Lajcsó: KRALJ, Subotica 1946
HLAPCI, Sombor 1950
KRALJ, Prilep 1955
KRALJ, Subotica 1959

Simić Mirko: KRALJ, Pančevo 1946/47

Košak Hinko: KRALJ, Ptuj 1946
KRALJ, Koper 1952

Mešeg B.: KRALJ, Split 1947
POHUJŠANJE, Osijek 1955

Babič Jože: KRALJ, Trst 1947
HLAPCI, Trst 1948

Anton Verovšek (1866 do 1914), prvi režiser »Lepe Vide« — Ljubljana 1912

POHUJŠANJE, Trst 1953
 KAČUR, Trst 1955
Skrbinšek Vladimir: KRALJ, Maribor 1947
 HLAPCI, Maribor 1958
Podubski S.: RUDA, Bjelovar 1947
Štimac A.: BLAGOR, Reka 1947
Jovanović Branko: KRALJ, Cetinje 1947/48
Kronić Milan: KRALJ, Sombor 1948
Malec Peter: KRALJ, Sarajevo 1948
 KRALJ, Banja Luka 1947/48
 KRALJ, Kranj 1948
 KRALJ, Ptuj 1952
Mirski Krsto: KRALJ, Sofija 1948
Dražković M.: KRALJ, Varaždin 1948
Jan Slavko: HLAPCI, Ljubljana 1948
 BLAGOR, Ljubljana 1949
 POHUJŠANJE, Ljubljana 1950

BLAGOR, Trst 1951
 HLAPCI, Kranj 1953
 HLAPCI, Beograd 1954
 HLAPCI, Zagreb 1960
 KRALJ, Ljubljana 1961
 HLAPCI, Sarajevo 1964/65
 HLAPCI, Osijek 1967
 HLAPCI, Ljubljana 1967
 KRALJ, Maribor 1967
Medaković D.: BLAGOR, Subotica 1948
Verdonik Edo: BLAGOR, Maribor 1948
Zorko Tone: RUDA, Celje 1948
Tomašić Hinko: KRALJ, Osijek 1948
Dežman Polde: KRALJ, Ptuj 1948/49
Orlović Milan: KRALJ, Karlovac 1948/49
 KRALJ, Tuzla 1954
Bogdanović Bogdan: KRALJ, Dubrovnik 1949

Popov At.: KRALJ, Dobrič (Bolg.) 1949
 Bittner Grete: POHUJŠANJE, Celovec 1949
 Ognjanović Aleksandar: KRALJ, Šabac 1949
 Tiran Jože: RUDA, Ljubljana 1951
 POHUJŠANJE, Ljubljana 1956
 Blaž Franjo: POHUJŠANJE, Ptuj 1951
 Radojević Dino: RUDA, Kranj 1951
 POHUJŠANJE, Zagreb 1961
 Štandeker Lojze: HLAPCI, Banja Luka 1951
 KRALJ, Pula 1967
 Jamnik France: KRALJ, Ljubljana 1952
 Mahnič Mirko: VIDA, Ljubljana 1953
 Gale Jože: KAČUR, Ljubljana 1954
 Molka Viktor: POHUJŠANJE, Ljubljana 1956
 Hieng Andrej: VIDA, Celje 1956

Mikeln Miloš: POHUJŠANJE, Kranj 1956
 Korun Mile: BLAGOR, Ljubljana 1958
 POHUJŠANJE, Ljubljana 1965
 BLAGOR, Celje 1966
 HLAPCI, Celje 1967
 Pretnar Igor: BLAGOR, Ljubljana 1961
 Kislinger Juro: POHUJŠANJE, Celje 1962
 KRALJ, Celje 1965
 Virág Mihály: JERNEJ, Subotica 1962
 Herzog Miran: POHUJŠANJE, Maribor 1962
 Kovačević Aleksandar: KRALJ, Vršac 1964
 Durbešić Tomislav, HLAPCI, Dubrovnik 1964
 Gombač Branko: HLAPCI, Trst 1965
 Jan Aleš: VIDA, Ljubljana 1967
 (AGRFTV)

Od 81 režiserjev, ki jih navaja naš seznam, je sodelovalo 40 samo pri uprizoritvah v Sloveniji, 36 samo v drugih jugoslovanskih gledališčih ali v tujini, 5 pa v Sloveniji in drugod (Stupica, Delak, Malec, Jan in Radojević). Slovencev je bilo med njimi 45, ostalih narodnosti 35.

Največje delo je opravil Milan Skrbinšek, ki je pripravil kar 21 uprizoritev v Trstu, Celju, Mariboru in Ljubljani. Skrbinšek je edini režiser, ki je uprizoril prav vseh sedem Cankarjevih dram (in še svojo dramatizacijo Hlapca Jerneja), med temi dve krstni predstavi (Hlapci, Trst 1919 in Romantične duše, Ljubljana 1922).

Skrbinšku slede po največjem številu uprizoritev Cankarjevih dram Jan (12 v Ljubljani, Mariboru, Kranju, Trstu, Beogradu, Zagrebu, Sarajevu in Osijeku; v njegovi režiji je bil Cankar prvič predstavljen na gostovanjih v tujini, zlasti v Parizu), Kovič (10, vse v Mariboru), Bratina (7 v Mariboru, Celju in Ptuj), Sest (6, vse v Ljubljani) itd. Med režiserji neslovenskega rodu sta po dosedanjih podatkih režirala Cankarja več kakor dvakrat edinole Josip Kulundžić in Lajcsó Lendvai.

Les metteurs en scène de Cankar

Les 120 représentations des pièces de Cankar répertoriées jusqu'à présent en Slovénie et les 60 représentations des théâtres étrangers ont été préparées par 77 metteurs en scènes, ou plus exactement: ces noms ont été constatés, certains sont encore inconnus. Le metteur en scène qui retient le plus grand mérite est Milan Skrbinšek. Il a préparé 21 représentations dans presque toutes les villes slovènes. Slavko Jan occupe la deuxième place avec 12 mises en scènes (en dehors de la Slovénie, il a monté Cankar à Belgrade, Zagreb et c'est dans sa mise en scène que les Valets furent donnés à Paris lors de la tournée du Théâtre national slovène dans cette ville.)